

ISSN 0125-7447

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL
SURVEILLANCE REPORT

VOLUME 16 NUMBER 23

JUNE 14, 1985

ไข้มิวรีน ทัยฟัส -สงขลา	272
จำนวนผู้ป่วยวัณโรคระบบหายใจ- มีนาคม 2528	275
รายงานกามโรค-เมษายน 2528	280
ผลการตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้า- ตุลาคม 2527	281
สถานการณ์โรค	282

การสอบสวนโรค

ไข้มิวรีน ทัยฟัส, สงขลา

Murine typhus, Songhla

ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2527 ถึงสิ้นเดือนเมษายน 2528 มีผู้ป่วยด้วยโรค
มิวรีนทัยฟัส เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 11 ราย
โดยมีผู้ป่วยในเดือนเมษายน 2528 เดือนเดียว 4 ราย

ตัวอย่างผู้ป่วย 1 หญิงชานา อายุ 22 ปี จากพัทลุง มีไข้มา 7 วัน ได้รับการ
รักษาแบบไข้ทัยพอยด์ด้วยยาโคไตรม็อกซาโซล แล้วอาการไข้ไม่ดีขึ้น มีอาการตาแดง ตรวจ
ร่างกายพบว่าผู้ป่วยมี subconjunctival hemorrhage ทั้ง 2 ตา มีไข้สูง และคลำตับ
ได้โตเล็กน้อย ผู้ป่วยไม่เหลืองแต่ SGOT = 58 SF.U. (ค่าปกติน้อยกว่า 18.6), SGPT
110 SFU. (ค่าปกติน้อยกว่า 17.9) ทำ Weil Felix Test ได้ OX-19 titer =
1 : 2,560 ทั้งใน acute และ convalescent serum (ค่าปกติ $\leq$ 1 : 320)
ค่า IFA test สำหรับ R. typhi = 1:400 (ค่าปกติ $\leq$ 1 : 50) ค่า IFA. test
สำหรับ R. tsutsugamushi และ Thai tick typhus และ Leptospirosis
ให้ผลปกติ ผู้ป่วยไม่ได้รับยาปฏิชีวนะ แต่ไข้หายได้เองในอีก 1 อาทิตย์ต่อมา

ตัวอย่างผู้ป่วย 2 ตำรวจ อายุ 34 ปี จากสะเตา เป็นไข้มา 6 วัน ได้รับ
การรักษาแบบไข้เอนเตอร์ิก ด้วยยาโคตรัยม็อกซาโซล มีไข้สูง ไม่พบความผิดปกติอย่างอื่น
ค่าบีลิรูบิน 1.3 มก.%, SGOT 29.5 SF.U., SGPT 40 S.F.U. alkaline
phosphatase 4.05 BLU (ค่าปกติ 0.6 - 1.6) ทำ weil felix test ทั้ง
acute และ convalescent ได้ค่า OX-19 สูง 1:5,120 (ค่าปกติน้อยกว่า หรือ
เท่ากับ 1 : 320) ผู้ป่วยได้รับยาดีออกซิซัยคลิน 200 มก. ครั้งเดียวไข้ลงภายใน 2 วัน

ผู้ป่วยมีวรินทียพัสทั้ง 11 ราย เป็นชาย 6 คน หญิง 5 คน อายุ 22 - 67 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสงขลา 8 คน พัทลุง 2 คน และปัตตานี 1 คน ผู้ป่วยทั้งหมดมาโรงพยาบาลด้วยอาการไข้ (เฉลี่ยเป็นไขมา 8 วัน) ผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นไข้ทัยฟอยด์ ตรวจร่างกายไม่พบสิ่งผิดปกติมากนอกจากไข้ ผู้ป่วยมีผื่นตามตัว 3 คน ส่วนใหญ่มี liver function test ผิดปกติ แต่มี jaundice เพียง 2 คน ผู้ป่วยทุกรายมีค่า OX-19 สูงมาก ผู้ป่วยมีไข้เอง 3 ราย และผู้ป่วยที่เหลือตอบสนองต่อการรักษาด้วยคลอแรมเฟนิคอล หรือค็อกซิซัยคลินดีมาก ไม่มีผู้ป่วยรายใดเสียชีวิตเลย ผู้ป่วยทุกรายไม่มีประวัติถูกหมัดหนูกัดมาก่อน

ผู้รายงาน : นายแพทย์จรศักดิ์ ศิลปโภชากุล ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บรรณาธิการ

ไข้มีวรินทียพัส (murine typhus) เกิดจากเชื้อ Rickettsia typhi (เดิมชื่อ R. mooseri) ซึ่งติดต่อกันจากหนูไปสู่คน โดยผ่านหมัดหนู (xenopsylla cheopsis) นายแพทย์วิชัย สังขสุวรรณ ได้เคยรายงานผู้ป่วยด้วยโรคนี้ 15 คน และสามารถแยกเชื้อได้จากหนูในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^{1,2} รายงานนี้เป็นรายงานที่ 2 ของประเทศไทย แสดงว่าภาคใต้ก็มีโรคนี้เหมือนกับที่มีรายงานในประเทศมาเลเซีย³ เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับการวินิจฉัยผิดว่าเป็นไข้ทัยฟอยด์ และผู้ป่วยมีความผิดปกติในการตรวจการทำงานของตับมาก แต่ไม่ค่อยเหลือง ผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่มีผื่นตามตัวแบบผู้ป่วยข้างตะวันตก ซึ่งตรงกับรายงานจากประเทศมาเลเซีย โรคนี้มีพยากรณ์โรคที่ดี และตอบสนองต่อการรักษาด้วยยากุ่มเตตระซัยคลิน โรคนี้คงจะมีมากกว่าที่รายงานไว้ เพราะผู้ป่วยบางรายหายได้เอง และผู้ป่วยบางส่วนก็ได้รับการวินิจฉัยที่ผิดว่าเป็นไข้ทัยฟอยด์ เนื่องจากไข้ลงเมื่อได้รับยาคลอแรมเฟนิคอล อย่างไรก็ตามแพทย์ควรระวังถึงโรคนี้ เมื่อพบผู้ป่วยที่มานับไข้ทัยฟอยด์ แต่ไม่ตอบสนองต่อการรักษาด้วย โค-ไตรม็อกซาโซล นอกจากนี้การพบโรคนี้มีความสำคัญทางระบาดวิทยาตรงที่โรคนี้มี host และ vector ตัวเดียวกันกับกาฬโรค ดังนั้น ในสถานการณ์ที่ยังมีโรคกาฬโรคในประเทศใกล้เคียงบางแห่งอยู่ แสดงว่าประเทศไทยยังคงไม่ปลอดภัยจากกาฬโรคทีเดียว เนื่องจากเรามีพาหะพร้อมสำหรับโรคนี้อยู่แล้ว

References

1. Sangkasuwan V, et al : Murine typhus : A report of 15 cases J Med Assoc Thai 1973; 56:175-177.
2. Ibid : Murine typhus in Thailand. Trans Roy Soc Trop Med Hyg 1965; 63:639-643
3. Brown G, et al : Murine typhus in a Malaysian village. Southeast Asian J Trop Med Publ Hlth 1977;8:99-103.